

Neuvěřitelně
zábavná cesta vílími
zeměmi a temnou magií.
NPR

ENCYKLOPEDIE VÍL

EMILY WILDOVÉ

Sunday
Times
Bestseller

HOŠT

HEATHER
FAWCETTOVÁ

Automatizovaná analýza textů nebo dat
ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU
je bez souhlasu nositele práv zakázána.

FAMILY WILDE'S ENCYCLOPAEDIA OF FAERIES

Copyright © 2023 by Heather Fawcett

All rights reserved

Published in the United States by Del Rey,
an imprint of Random House,
a division of Penguin Random House LLC, New York.

Cover design © Vera Drmanovski

Translation © Ivana Svobodová, 2025

Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2025
(elektronické vydání)

ISBN 978-80-275-2648-2 (PDF)

ISBN 978-80-275-2649-9 (ePUB)

ISBN 978-80-275-2650-5 (MobiPocket)

20. ŘÍJNA 1909
HRAFNSVIK, LJOSLAND



Stín ze mě není vůbec nadšený. Leží u kamen, zatímco ve dveřích kvílí chladný vítr. Stín ani nehne ocasem a hledí na mě zpod té své huňaté ofiny s rezignovaným obviněním v očích, které psi dostávají do vínku, jako by chtěl říct: *Ze všech pitomých dobrodružství, do kterých jsi mě zavlékla, bude tohle zaručeně naše smrt.* Obávám se, že mi nezbývá než s ním souhlasit, ale nijak to neuменьšuje můj zápal, s nímž se chci vrhnout do výzkumu.

V rámci něho mám v úmyslu poskytnout nezkreslený popis každodenních činností při terénní dokumentaci záhadného druhu víl, který nazýváme „Skrytí“. Tento deník má dvojí účel: pomůže mi osvěžit si vzpomínky, až přijde čas formálně zpracovat poznámky z terénu, a poslouží jako záznam pro vědce, kteří přijdou po mně, v případě, že by mě polapil Lid. *Verba volant, scripta manent.* Stejně jako u předchozích deníků předpokládám u čtenáře základní znalosti dryádologie, v glosách ovšem uvedu jisté odkazy, s nimiž by nováčkové v tomto oboru nemuseli být obeznámeni.

Až doteď jsem neměla k návštěvě Ljoslandu důvod a lhala bych, kdybych tvrdila, že mé nadšení poněkud nepohaslo, když jsem ho dnes ráno poprvé spatřila. Cesta z Londýna trvá pět dní a jediné plavidlo, jímž se sem

můžete dopravit, je nákladní loď, která sem připlouvá jednou týdně se značně rozmanitým zbožím a výrazně méně rozmanitými pasažéry. Vytrvale jsme postupovali na sever, vyhýbali se ledovcům a já přitom přecházela po palubě, abych potlačila mořskou nemoc. Byla jsem mezi prvními, kdo spatřili zasněžené hory vystupující z moře a nevelkou vesnicí Hrafnsvik s červenými střechami, jež se pod nimi krčila jako Červená karkulka, za níž se hrozivě tyčí vlk.

Loď se opatrně přisunula k molu a jednou do něj narazila kvůli prudkým vlnám. Můstek spustil pomocí rumpálu starý muž, který v zubech nonšalantně svíral cigaretu, a to, že ji v takovém větru dokázal udržet zapálenou, byl natolik působivý výkon, že jsem se ještě hodiny nato přistihla při vzpomínce na tu planoucí jiskru poskakující v mořské tříšti.

Uvědomila jsem si, že jsem jediná, kdo tu vystupuje. Kapitán se zaduněním postavil můj kufr na zmrzlé molo a věnoval mi svůj obvyklý zmatený úsměv, jako bych byla nějaký vtíp, který chápe jen napůl. Zdálo se, že moji nemnozí spolucestující míří do jediného města na Ljoslandu — do Loabæru, jenž byl další zastávkou. Já se do Loabæru nechystala, protože Lid nenajdete ve městě, nýbrž v odlehlých, zapomenutých koutech světa.

Z přístavu jsem dohlédla k chalupě, kterou jsem si pronajala, a ten pohled mě ohromil. Sedlák, jenž pozemek vlastnil, jistý Krystjan Egilson, mi ji popsal během naší korespondence — malý kamenný domek s jasně zelenou drnovou střechou hned vedle vesnice, na svahu hory poblíž kraje lesa Karrðarskogur. Zdejší kraj byl tak strohý — každý detail, od změti barevných chalup přes svěží zeleň na pobřeží po ledovce příkřečené na vrcholech, působil ostře a osaměle, jako nitky na výšivce, až jsem měla dojem, že bych dokázala spočítat havrany v jejich horských hnízdech.

Když jsme kráčeli po molu, námořníci se Stínovi vyhýbali obloukem. Je to starý lovecký pes, slepý na jedno oko. Postrádá energii k jakémukoli pohybu, když nepočítám šouravou chůzi, natož aby roztrhal hrdla nevycválaným námořníkům, ale jeho vzhled naznačuje opak. Je to obrovské psisko, černé jako noc, s medvědími tlapami a znepokojivě bílými zuby. Možná jsem ho měla nechat na starost bratrovi v Londýně, jenže jsem se s tím nedokázala smířit, zvláště proto, že když jsem pryč, má sklony propadat záchvatům sklíčenosti.

Zvládla jsem dovléct kufr na konec mola i skrz vesnici, kde jsem potkala jen hrstku lidí. Většina nejspíš pracovala na poli nebo na rybářských člunech, ovšem těch pár zbylých na mě zíralo, jak to umí jen venkované žijící na pokraji známého světa, když se mezi nimi objeví cizinec. Žádný z mých obdivovatelů mi nenabídl pomoc. Odvrátili zrak, až když na ně Stín, který našlapoval po mém boku, vrhl krátký, téměř lhostejný pohled.

Už jsem navštívila osady ještě prostší než Hrafnsvik, protože mě profese zavedla všemožně po Evropě a Rusku, do velkých i malých vesnic a do krásné i nevlídné divočiny. Jsem zvyklá na skromné ubytování a skromné lidi — v Andalusii jsem jednou přespávala v sýrařském přístřešku —, ale ještě nikdy jsem se nevydala tak daleko na sever. Vítr v sobě nesl čerstvou vůni sněhu. Tahal mě za šálu a kabát. Dovléct kufr po cestě k chalupě zabralo hodnou chvíli, ovšem mou hlavní předností je vytrvalost.

Krajina v okolí vesnice přecházela v pole. Ta se však nenacházela na upravených svazích, na něž jsem byla zvyklá, ale byla posetá drny a sopečnými skalami pokrytými mechem, připomínajícím ledabyly rozhozené svršky. A jako by to samo o sobě dost nemátlo zrak, moře zalévalo pobřeží vlnami mlhy.

Když jsem došla na konec vsi, uviděla jsem úzkou pěšinu vedoucí k chalupě — terén byl tak prudký, že pěšinu tvořila řada serpentín. Samotná chalupa nejspíše spočívala v malém výklenku v horském svahu. Stála pouhých deset minut od vesnice, jenže to znamenalo deset minut upoceného stoupání, a když jsem se dostala ke dveřím, lapala jsem po dechu. Nejen že chalupa nebyla zamčená, ale ani žádný zámek neměla, a když jsem otevřela dveře, našla jsem uvnitř ovci.

Chvilku na mě hleděla a přezvykovala a pak odběhla za svými družkami, zatímco já jsem jí zdvořile držela dveře. Stín si odrkl, ale nijak zvlášť to s ním nehnulo. Při našich potulkách krajem okolo Cambridge viděl ovci dost a pohlíží na ně s džentlmenským nezájmem psa v letech.

Chalupa mi z nějakého důvodu připadala ještě chladnější než vzduch venku. Byla přesně tak prostá, jak jsem si představovala, se zdmi z povzbudivě pevných kamenů, a páchlo v ní cosi, co jsem odhadovala na papuchalčí trus, i když to stejně dobře mohla být ta ovce. Stůl a židle, zaprášené, nevelká kuchyň vzadu s několika hrnci zavěšenými na stěně, velmi zaprášená. U krbu s kamny na dřevo stálo staříčké křeslo, které páchlo zatuchlinou.

I potom, co jsem do kopce vyvlekla kufr, jsem se třásla zimou. Došlo mi, že nemám dřevo ani sirky, abych to zanedbané místo prohřála, a ještě horší bylo, že kdybych obojí měla, možná bych nedokázala rozdělat oheň. Nikdy předtím jsem to nedělala. V ten okamžik jsem bohužel zalétla očima k oknu, jen abych zjistila, že začalo sněžit.

A v tu chvíli, když jsem hladová a prokřehlá zírala do prázdných kamen, jsem se v duchu začala ptát, jestli tu umřu.

Pokud máte dojem, že jsem nováček, pokud jde o výzkum v cizím terénu, ujišťuji vás, že se mýlíte. Strávila

jsem měsíce v tak zapadlé části Provence, že místní obyvatelé nikdy předtím neviděli fotoaparát. Studovala jsem tam druh Lidu žijící v řekách, *les lutins des rivières*. A předtím jsem absolvovala dlouhý pobyt v apeninských lesích s několika *fate* s jeleními tvářemi a půlrok v chorvatské divočině jako asistentka profesora, který zasvětil kariéru analýze hudby horského Lidu. Jenomže v obou případech jsem věděla, do čeho jdu, a měla jsem po ruce jednoho či dva studenty, kteří se starali o logistiku.

A navíc tam nebyl sníh.

Ljosland je nejizolovanější ze skandinávských zemí. Je to ostrov v divokých mořích u pevninského Norska a jeho severní pobřeží dosahuje k polárnímu kruhu. Počítala jsem s tím, že cesta na takové místo nebude jednoduchá — očekávala jsem dlouhou a nepohodlnou plavbu na sever —, a přitom jsem si uvědomovala, že jsem podcenila potíže, kterým bych mohla čelit, kdybych potřebovala odcestovat, pokud se něco pokazí, obzvlášť když zamrzne moře.

Někdo zaklepal na dveře a já vyskočila na nohy. Jenže návštěvník mezitím vešel do dveří, aniž se zdržoval žádostí o svolení, a zadupal botami jako muž, který se po dlouhém dni vrací domů.

„Profesorko Wildová,“ řekl a natáhl ruku. Měl velkou ruku. Koneckonců to byl velký muž, co do výšky i do mohutnosti ramen a pasu. Měl rozčuchané černé vlasy a hranatou tvář se zlomeným nosem, které k sobě padly překvapivě slušivým, i když ne zcela svůdným způsobem. „Vidím, že jste s sebou vzala psa. Pěkné psisko.“

„Pane Egilsone?“ řekla jsem zdvořile a potrásla mu rukou.

„No, kdo jiný bych měl být?“ odpověděl můj hostitel. Nebyla jsem si jistá, jestli vyzněl záměrně nepříjemně, nebo jestli na ostatní pouze působil jaksi nepřátelsky.

Měla bych zmínit, že velmi špatně odhaduji druhé lidi. Tento nedostatek mi už způsobil celkem dost problémů. Bambleby by měl tohoto muže medvědích rozměrů vmžiku přečteného a nejspíš by ho už stihl rozesmát některým ze svých kouzelně nenucených žertů.

Zpropadený Bambleby, pomyslela jsem si. Já sama nemám velký smysl pro humor a zoufale bych si přála opak, abych se o něj mohla v podobných situacích opřít.

„Máte za sebou pořádný kus cesty,“ podotkl Egilson a znepokojivě na mě upíral pohled. „Až z Londýna. Netrpěla jste mořskou nemocí?“

„Vlastně až z Cambridge. Loď byla docela —“

„Vsadím se, že na vás lidi ze vsi zírali, když jste sem šla. Mysleli si: ‚Kdopak je ta malá myška, co si to štráduje po cestě? To přece nemůže být nóbl vědkyně až z dalekého Londýna, o které jsme slyšeli. Vypadá jako někdo, kdo by nepřežil cestu.‘“

„Netuším, co si o mně mysleli,“ odvětila jsem a v duchu jsem se ptala, jak u všech všudy zavést řeč na naléhavější věci.

„Oni mi to totiž řekli,“ dodal.

„Aha.“

„Cestou nahoru jsem potkal starého Sama a jeho ženu Hilde. Všechny nás moc zajímá váš výzkum. Povězte mi, jak hodláte Lid chytat? Do sítě na motýly?“

Dokonce i já jsem poznala, že se mi posmívá, proto jsem chladně odpověděla: „Mohu vás ujistit, že nemám v úmyslu kohokoli z vašeho vílího Lidu *chytat*. Mým cílem je prosté studium. Jedná se o první výzkum tohoto druhu na Ljoslandu. Obávám se, že zbytek světa až donedávna vaše Skryté považoval za sotva víc než báji, na rozdíl od různých druhů Lidu, které obývají Britské ostrovy a pevninu, z nichž bylo devadesát procent důkladně popsáno.“

„Pro všechny strany bude asi nejlepší, když to tak zůstane.“

Ten výrok nezněl zrovna povzbudivě. „Pokud to chápu dobře, na Ljoslandu máte několik druhů víl a řadu z nich lze najít v této části Suðerfjollských hor. Setkala jsem se s příběhy o Lidu od typu domácího skřítka až po urozené víly a chtěla bych je prozkoumat.“

„Nevím, co má cokoliv z toho znamenat,“ odpověděl stroze. „Ale doporučuju vám, abyste svůj výzkum omezila na ty nejmenší. Když budete provokovat ostatní, nevezde z toho nic dobrého, pro vás ani pro nás.“

To mě okamžitě zaujalo, i když už jsem samozřejmě zaslechla zvěsti o hrozné povaze urozených víl z Ljoslandu — tedy víl, jež na sebe berou lidskou podobu. Mé otázky však zmařil vítr, který rozrazil dveře a vztekla do chalupy vydechl prudký závan vloček. Egilson dveře znovu přirazil ramenem.

„Sněží,“ poznamenala jsem netypicky přihloupě. Nerada to přiznávám, ale pohled na sněh snášející se do krbu ve mně opět vyvolal další příval morbidního zoufalství.

„To se občas stává,“ odpověděl Egilson s nádechem černého humoru, který mi připadal příjemnější než předstíraná přátelskost, což ale ještě neznamená, že jsem ho vítala. „Ale žádný strach. Zima ještě nepřišla, jenom si odkašlává. Ty mraky se každou chvílí rozestoupí.“

„A kdy přijde zima?“ vyptávala jsem se chmurně.

„To poznáte,“ řekl. Na podobné vyhýbavé odpovědi jsem si brzy zvykla, protože Krystjan je vyhýbavý typ muže. „Na profesorku jste mladá.“

„V jistém smyslu,“ odvětila jsem a doufala, že ho tou neurčitou odpovědí odradím od dalšího vyptávání. Ve třiceti už přece nejsem příliš mladá na to, abych byla profesorka, nebo alespoň ne natolik mladá, aby nad tím lidé žasli.

Ovšem před osmi lety jsem skutečně byla nejmladší z profesorů, které kdy na Cambridgi zaměstnali.

Pobaveně si odfrkl. „Musím se vrátit k práci na statku. Můžu vám s něčím pomoci?“

Nadhodil to ledabyle a zdálo se, že se chystá vyklouznout ze dveří, když jsem spěšně odpovídala: „Moc ráda bych si dala čaj. A potřebuji dřevo na podpal. Kde ho najdu?“

„V dřevníku,“ řekl rozpačitě. „Vedle krbu.“

Otočila jsem se a okamžitě jsem uviděla bednu, o níž mluvil. Považovala jsem ji za nějaký jednoduchý šatník.

„V kůlně vzadu za chalupou najdete další,“ dodal.

„V kůlně,“ vydechla jsem úlevou. Moje představy o tom, že tu umrznu, byly předčasné.

Musel si všimnout, jakým tónem jsem to slovo zopakovala, a naneštěstí to vyznělo, jako bych ho nikdy předtím nepoužila, protože poznamenal: „Vy jste spíš typ, co moc nechodí ven, vidíte? Obávám se, že takových lidí tady u nás moc nenajdete. Řeknu Finnovi, ať vám přinese čaj. To je můj syn. A než se na to zeptáte, sirky jsou v krabičce.“

„Samozřejmě,“ řekla jsem, jako bych si krabičky všimla už předtím. Zatracená hrdost, ale po tom trapném okamžiku s dřevníkem jsem se nemohla přimět zeptat, kde krabičku najdu. „Děkuji, pane Egilsone.“

Nevěřicně na mě zamrkal, potom z kapsy vytáhl krabičku a položil ji na stůl, načež zmizel ve vířícím ledovém vzduchu.

20. ŘÍJNA — VEČER



Když Krystjan odešel, zapřela jsem dveře prknem, které tady u zdi muselo být nachystané za tím účelem a kterého jsem si stejně jako toho zatraceného dřevníku předtím nevšimla. Pak jsem strávila dvacet minut, které vůbec k ničemu nevedly, tím, že jsem se přehrabovala v polínkách a sirkách, dokud se opět neozvalo zaklepání.

Otevřela jsem dveře a modlila se, aby pro změnu zdvořilé chování tohoto návštěvníka bylo dobrým znamením pro mé přežití.

„Profesorko Wildová,“ řekl mladík na prahu lehce užaslým tónem, s nímž už jsem se ve vzdálených vesnicích setkala, a já se samou úlevou div nerozplynula. Finn Krystjanson byl téměř přesnou kopií svého otce, jen v pase byl útlejší a na rtech mu pohrával příjemný úsměv.

Dychtivě si se mnou potřásl rukou, po špičkách vyšel do chalupy a malinko sebou trhl, když zahlédl Stína. „To je ale hezký pes,“ řekl. Mluvil anglicky s výraznějším přízvukem než jeho otec, ale naprosto plynule. „Vlci si rozmyslí, jestli si s ním něco začnou.“

„Hm,“ já na to. Stín se o vlky příliš nezajímá a vypadá to, že je řadí do stejné kategorie jako kočky. Nedovedu si

představit, co by udělal, kdyby se s ním nějaký vlk chtěl někdy pustit do křížku, kromě toho, že by zívł a plácl by ho tlapou velikosti talíře.

Finn nevypadal překvapeně, když si prohlížel vyhaslá kamna a debitáž tvořenou zlomenými sirkami, a já měla podezření, že už ho otec varoval ohledně mých schopností. Ta poznámka o *typu, co moc nechodí ven*, mě ještě stále dráždila.

Finn se pustil do díla a za chvíli v kamnech praskal hřejivý oheň a na nich se vařil hrnec vody. Při práci klábosil a popsal mi, kde za chalupou najdu pramen, který, jak jsem pochopila, byl mým jediným zdrojem vody, protože do chalupy nevedlo potrubí; kde se nachází venkovní záchod i obchod ve vsi, v němž jsem mohla nakoupit zásoby. Můj hostitel mi bude připravovat snídaně a večeri si mohu dát v místním hostinci. O samotě tedy budu jen obědvat, což mi vyhovuje, protože jsem zvyklá při výzkumu trávit dny v terénu a brát si s sebou jen malou svačinu.

„Otec říká, že píšete knihu,“ nadhodil, když skládal polena na hromadu ke krbu. „O našich Skrytých.“

„Nejen o Skrytých,“ odpověděla jsem. „Ta kniha popisuje všechny známé druhy Lidu. Od úsvitu této vědecké éry jsme toho o jejich rodu hodně zjistili, ale zatím se nikdo neodvážil shromáždit tyto informace do ucelené encyklopedie.“*

* Existují pochopitelně podrobná kompendia týkající se jednotlivých regionů, například *Průvodce ruským folklorem* Vladimira Foleyho. A Windermere Scottová sepsala *Vydám se železnou cestou: Putování po železnici jinozeměmi*, avšak v tomto případě se jedná o výpravné popisy jejich cest, jež jsou pojaty vysoce selektivně (Scottová rovněž podřívá vlastní důvěryhodnost tím, že do knihy zahrnula absurdní záznamy o duších zemřelých).

Věnoval mi pohled, který byl současně pochybovačný a ohromený. „Páni, to zní jako pořádný kus práce.“

„Ano.“ Devět let, abych byla přesná. Na encyklopedii pracuji od té doby, co jsem získala doktorát. „Doufám, že tu do jara dokončím terénní výzkum — kapitola o vašich Skrytých je jeho úplně poslední část. Můj nakladatel dychtivě očekává rukopis.“

Zmínka o nakladateli na něj podle všeho zapůsobila zcela nanovo, přestože se dál tvářil zachmuřeně. „No, příběhů máme dost. Jenom nevím, jestli vám budou k něčemu užitečné.“

„Příběhy jsou velice užitečné,“ ujistila jsem ho. „V podstatě tvoří základ dryádologie. Bez nich bychom byli ztracení jako astronomové odstřižení od oblohy.“

„Jenže všechny nejsou pravdivé,“ namítl zamračeně. „Nemůžou být. Všichni vypravěči je přikrášlují. Měla byste slyšet mou babičku, když se do toho obuje — jistě, visíme na každém jejím slovu, ale návštěvník z vedlejší vesnice prohlásí, že ten příběh neznají, i když jim jejich vlastní *amma* vypráví u krbu úplně stejný.“

„Je běžné, že příběhy mají různé verze. Nicméně co se Lidu týče, v každém příběhu je kus pravdy, i v těch smyšlených.“

O vílích příbězích bych mohla vyprávět hodiny — napsala jsem na to téma několik článků —, ale nevěděla jsem, jak s ním hovořit o svém poli působnosti, jestli by mu to, co říkám, neznělo jako nesmysly. Pravda je taková, že pro Lid jsou příběhy vším. Jsou součástí jich i jejich světa zásadním způsobem, který smrtelníci jen obtížně chápou. Příběh může zachycovat ojedinělou událost z minulosti, ale také — což je klíčové — představuje vzor, jenž formuje jejich chování a předvídá budoucí události. Lid nemá právní systém, a přestože netvrdím,

že víly vnímají příběhy jako zákony, v jejich světě jsou tím, co se nejvíc blíží jistému druhu řádu.*

„Můj výzkum obecně sestává ze směsice ústních výpovědí a osobního bádání. Stopování, pozorování v terénu a tak podobně,“ dodala jsem prostě závěrem.

Dosáhla jsem pouze toho, že se Finn zamračil ještě víc. „A vy — vy už jste tohle předtím dělala? Jako, setkala jste se s nimi? S Lidem?“

„Mnohokrát. Ráda bych tvrdila, že už mě vaši Skrytí nemohou ničím překvapit, ovšem touto schopností se vyznačuje Lid po celém světě, že ano? Uměním překvapit.“

Usmál se. Domnívám se, že už mě v tu chvíli napůl považoval za příbuznou Lidu, za podivnou kouzelnici, kterou jakési kouzlo přivedlo do lůna jeho vesnice, jen málo dotčené okolním světem. „To můžu těžko posoudit,“ odpověděl. „Protože znám jenom náš Lid. Vždycky jsem si myslel, že to člověku stačí. Víc než dost.“

Jeho tón lehce potemněl, ale spíš zasmušile než zlověstně. Takovým hlasem člověk rozpráví o strastech, které jsou součástí života. Položil na stůl bochník tmavého chleba, který zde, jak mi jen tak mezi řečí sdělil, pečou v zemi pomocí geotermálního žáru, a přidal k němu dostatek sýra a nasolených ryb pro dva strávníky. Počínal si při tom vesele a zdálo se, že se ke mně chce při té skromné hostině připojit.

„Děkuji,“ řekla jsem a rozpačitě jsme se na sebe zahleděli. Měla jsem dojem, že bych měla říct něco jiného —

* *Esej o metafolkloru* Esther May Halliwellové obsahuje přehled toho, jakým způsobem se naše myšlení o tomto tématu vyvinulo, od osvícenského skepticismu, který na příběhy o vílách pohlížel jako na druhotný zdroj pro porozumění Lidu oproti empirickým důkazům, ne-li přímo naprosto bezpředmětný, až po moderní postoj, že jsou tyto příběhy zásadní pro samotnou říši víl.

třeba se zajímat o jeho život nebo povinnosti, případně zavtipkovat o své bezmocnosti —, jenomže pro podobné přátelské klábosení jsem byla odjakživa nepoužitelná a život akademičky mi neposkytuje mnoho příležitostí k jeho nacvičování.

„Je vaše matka poblíž?“ zeptala jsem se nakonec. „Chtěla bych jí poděkovat za chléb.“

Možná selhávám jako znalkyně lidských pocitů, mám však dostatek zkušeností se společenskými přešlapy, abych pochopila, že to byla nejhorší věc, jakou jsem mohla říct. Na pohledné tváři se mu objevil odtažitý výraz a odpověděl: „Upekl jsem ho já. Matka zemřela. Už je to něco přes rok.“

„Omlouvám se,“ řekla jsem a předstírala jsem překvapení, abych se pokusila skrýt skutečnost, že mi Egilson tuto informaci sdělil v jednom z našich prvních dopisů. *Jak můžeš zapomenout na něco takového, ty idiote?* „No, máte opravdu talent,“ dodala jsem. „Otec je na vaši dovednost jistě hrdý.“

Má neobratná replika ho však bohužel uvedla do rozpaků a já se dovtípila, že jeho otec na synovy kuchařské dovednosti ve skutečnosti *není* hrdý, a možná na ně dokonce pohlíží jako na něco, co mu ubírá na mužnosti. Naštěstí se zdálo, že má Finn skrz naskrz laskavou povahu, a s jistou dávkou formálnosti odpověděl: „Doufám, že vám bude chutnat. Pokud budete potřebovat cokoli dalšího, můžete poslat vzkaz do velkého domu. Bude vám vyhovovat snídaně o půl sedmé?“

„Ano,“ ujistila jsem ho a v duchu jsem litovala, jak se jeho dosud nenucený tón změnil. „Děkuji.“

„Jo, a tohle vám přišlo předevčírem,“ řekl. Vytáhl z kapsy obálku. „Pošta nám chodí každý týden.“

Podle toho, jak to pronesl, to vnímal jako zdroj místní hrdosti, proto jsem se přiměla nasadit úsměv, když

jsem mu děkovala. Finn mi úsměv oplatil a odešel, přičemž mumlal cosi o slepicích.

Letmo jsem na dopis pohlédla a před očima mi vystalo ozdobné písmo. V horním levém rohu stálo *Kancelář doktora Wendella Bamblebyho, Cambridge* a uprostřed *Doktorka Emily Wildová, bydlištěm u sedláka Krystjana Egilsona, ve vsi Hrafnsvik, Ljosland*.

„Zatracený Bambleby,“ ulevila jsem si.

Odložila jsem list stranou. Měla jsem příliš velký hlad, abych se v tu chvíli rozčilovala. Než jsem se pustila do vlastního občerstvení, věnovala jsem, jak jsem měla ve zvyku, čas přípravě Stínova. Z venkovního sklepa, k němuž mi Finn ukázal cestu, jsem vyzvedla skopovou kotletu a položila ji na talíř vedle misky s vodou. Můj milovaný hromotluk maso bez protestů zhltl, zatímco jsem seděla u praskajícího ohně a popíjela jsem čaj, jenž byl silný, měl kouřovou příchut, ale byl dobrý.

Trochu jsem litovala, že jsem Finnovi tak bídne oplátila jeho laskavost, přesto mě netrápilo, že mi nedělá společnost — ani jsem to neočekávala.

Zadívala jsem se ven z okna. Měla jsem na dohled les. Jeho okraj se táhl o něco výš na svahu a vyvolával neblahý dojem, jako by se na mě chystala vší silou udeřit temná vlna. Ljosland stromy příliš neoplývá, jelikož jeho smrtelní obyvatelé značnou část subpolární oblasti vymýtili. Ovšem pár lesů tu zbylo a ty si pro sebe zabrali zdejší Skrytí, nebo se tak alespoň místní domnívali. Tyto lesy tvořily zejména skromné porosty bříz pýřitých spolu s několika jeřáby a zakrslými vrbami. Na tak chladném místě nerostou žádné vysoké stromy a ty, které jsem viděla, byly zakrnělé a hrozivě se krčily ve stínu horského srázu. Jejich vzhled mě uchvacoval. Lid je nedílnou

součástí svého prostředí* jako hlavní a nejhlubší kořeny stromů a já o to víc dychtila po setkání s bytostmi, jež toto nehostinné místo nazývají domovem.

Bamblebyho dopis ležel na stole a nějak se mu dařilo vyzařovat jistou ležérní nenucenost, a tak jsem ho, potom co jsem dojedla chléb (dobrý, s příchutí kouře) i sýr (také dobrý, také s příchutí kouře), nakonec zvedla a nehtem jsem rozřízla slepenou obálku.

Má drahá Emily, stálo na začátku. Doufám, že ses pohodlně usadila ve svém zasněženém útočišti, radostně ses začetla do svých knih a shromáždila na sobě rozmanité inkoustové skvrny, nebo že alespoň žiješ tak radostně, jak jen to dokážeš, má přítelkyně. Přestože jsi odjela teprve před pár dny, přiznávám, že postrádám neutuchající cvakání Tvého psacího stroje z protější strany chodby, zatímco se tam za zataženými závěsy hrbíš jako trol, který pod mostem přemítá o nějaké hrůzné pomstě. Bez Tvé společnosti jsem se začal cítit tak zkormoucený, že jsem Ti namaloval malý portrét, který tímto přikládám.

Nesouhlasně jsem si skicu prohlédla. Zachycovala podle mého značně nepřesné zpodobnění mě v mé cambridgeské kanceláři. Tmavé vlasy jsem měla stažené na temeni, ale příšerně rozčuchané (připouštím, že tato

* Zde pochopitelně odkazuji k teorii divého Lidu Wilsona Blytha, široce přijímanou dryádology a často označovanou jako blythovská škola. Na toto téma byly napsány početné příručky, Blythe však na Lid v podstatě pohlíží jako na prvky přírodního světa, jež neznámými procesy nabyly vědomí. Podle blythovské školy jsou tudíž víly spjaty se svým domovským prostředím způsoby, v jejichž pochopení můžeme my smrtelní lidé jen stěží doufat.

část je pravdivá — mým zlovykem je, že si při práci pohrávám s vlasy), mračila jsem se na psací stroj a tvářila se přitom jako ďas. Bambleby měl dokonce tu drzost, že mě zkrášlil. Zvětšil mé hluboko posazené oči a dodal mému kulatému obličejí soustředěný, intelektuální výraz, jenž vylepšil můj tuctový profil. Nepochybně postrádal schopnost představit si ženu, jež by mu nepřípadala atraktivní, a to i v případě, že dotyčnou ženu už předtím viděl.

Každopádně jsem tu karikaturu nepovažovala za zábavnou. Ne, to tedy rozhodně ne.

Bambleby se sáhodlouze rozepsal o poslední schůzi s vedením katedry dryádologie, na kterou by mě vzhledem k tomu, že jsem pouze odborná asistentka bez definitivy, beztak nepozvali, připojil řadu zábavných postřehů o tom, jak se profesoru Thornthwaitovi na světle krásně leskla nová paruka, a zeptal se, jestli bych souhlasila s jeho teorií, že relativní mlčenlivost profesora Eddingtona při podobných zasedáních naznačuje, že mistrně ovládá umění spát s otevřenýma očima. Přistihla jsem se, že se při jeho blábolení maličko uculuji. V Bamblebyho společnosti je těžké nebýt pobavený. Je to jedna z věcí, které na něm nejvíc nesnáším. To a skutečnost, že sám sebe považuje za mého nejdražšího přítele, což je pravda pouze ve smyslu, že je mým jediným přítelem.

Zčásti Ti, má drahá, píšu z důvodu, abych Ti připomněl, že mám obavy o Tvé bezpečí. Nemluvím o všemožných neobvyklých druzích ledem posetých víl, na něž bys mohla narazit, protože vím, že se o sebe v tomto ohledu dokážeš postarat, ale o drsném podnebí. Ačkoli musím připustit i druhotnou pohnutku pro sepsání tohoto dopisu — fascinaci pověstmi o Skrytých, které objevuješ. Žádám Tě, abys mi napsala o svých

zjištěních — ačkoli pokud se naplní jisté plány, jež jsem uvedl do pohybu, mohlo by se to nakonec ukázat zbytečným.

Zůstala jsem sedět na židli jako přimrazená. Dobrý bože! Doufám, že neuvažuje o tom, že by se tu ke mně připojil? Co jiného by ale tou poznámkou mohl myslet?

Můj strach však poněkud polevil, když jsem se opřela na židli a představila si, že by se Bambleby opravdu vypravil na takovéto místo. Jistě, věnoval se rozsáhlému výzkumu v terénu a posledně uspořádal výpravu s cílem prověřit zprávy o miniaturním druhu Lidu na Kavkaze, jenže Bamblebyho metoda vědecké práce spočívá v delegování spíš než v čemkoli jiném. Usadí se v nejbližším zařízení připomínajícím hotel a odtud vydává pokyny malému vojsku doktorandů, kteří se mu neustále drží v patách. V Cambridgi ho velice chválí za to, že v mnoha svých publikacích uvádí své studenty jako spoluautory, já ale vím, co dotyční musejí snášet, a zcela upřímně, byla by od něj zrůdnost, kdyby to nedělal.

Zato já nedokázala přesvědčit jediného ze svých studentů, aby mě doprovodil do Hrafnsviku, a značně pochybuji, že by Bambleby přes veškeré osobní kouzlo pořídil lépe. Takže nepřijede.

Zbytek dopisu obsahoval ujištění o tom, že má v úmyslu napsat předmluvu k mé knize. Z toho jsem měla poněkud špatný pocit — směs úlevy a roztrpčení —, protože i když o jeho pomoc nestojím, zejména potom, co mě předběhl se zprávou o podstrčeném dítěti, jež bylo potomkem gean-cannaha, nemohu popřít její přínos. Wendell Bambleby je jedním z nejerudovanějších dryádologů v Cambridgi, což znamená, že je jedním z nejerudovanějších dryádologů na světě. Ta jedna studie, kterou jsme vypracovali společně, přímočará, avšak

ucelená metaanalýza potravy pobaltských říčních víl, mi zajistila pozvánky na dvě národní konference a doteď je mou nejcitovanější prací.

Hodila jsem dopis do ohně, odhodlaná dál na Bamblebyho nemyslet, dokud od něj nepřijde další dopis, k čemuž nepochybně brzy dojde, pokud neodpovím s dostatečným spěchem, jenž by odpovídal jeho přehnané sebestřednosti.

Otočila jsem se ke Stínovi, schoulenému u mých nohou. Ten halama mě pozoroval vážnýma tmavýma očima. Viděl, jak jsem zpanikařila, a dělal si starost o mé blaho. Objevila jsem na jeho tlapě další omrzlinu a přinesla jsem masť, kterou jsem zakoupila speciálně pro něj. Také jsem mu pečlivě vyčesala dlouhou srst, až se mu rozkoší začala klížit víčka.

Vytáhla jsem z kufru rukopis, opatrně jsem sejmula ochranný obal a položila jsem svazek na stůl. Zalistovala jsem jím, vychutnávala si svěží šustění stránek, hustě popsaných inkoustem, přičemž jsem si ověřovala, jestli jsou stále správně uspořádané.

Je to těžká bichle. V současnosti obsahuje kolem pěti set stran, a to nepočítám přílohy, které budou nejspíš rozsáhlé. Přesto se na těchto stránkách, jako exempláře propíchnuté špendlíky a uvězněné za sklem muzejní vitríny, nacházejí všechny druhy víl, s nimiž se lidé kdy setkali, od bogbana žijícího v mlhách Orknejí po démonického zloděje, jež obyvatelé středomořské země Miarelle znají pod jménem *l'hibou noir*. Abecedně jsem je uspořádala a opatřila odkazy, kde to bylo možné, jsem text doplnila obrázky a připojila jsem fonetický návod pro výslovnost.

Nechala jsem ruku krátce spočinout na hromadě papírů. Pak jsem na rukopis položila těžítko, jeden z mých

vílích kamenů*, z něhož už se samozřejmě vytratila magie. Vedle něj jsem v pravém úhlu umístila své oblíbené pero — se znakem Cambridge; dárek, který jsem dostala od univerzity, když mě zaměstnali —, pravítko a kalamář. S uspokojením jsem si aranžmá prohlížela.

Nyní, když svět zahalila neproniknutelná tma provinciálních vesnic a mně se klíží oči, půjdu spát.

* Vílí kameny lze nalézt v různých regionech. Běžně se vyskytují zejména v Cornwallu a na ostrově Man. Vzhledem působí nenápadně a nezkušené oko je pozná jen obtížně. Jejich nejcharakterističtější rysem je jejich dokonalé zakulacení. Zdá se, že se užívají především k uchovávání čar pro pozdější použití nebo snad za účelem jejich věnování jako daru. *Průvodce elfskými kameny západní Evropy* Danielle de Greyové z roku 1850 je uceleným zdrojem pro dané téma. (Uvědomuji si, že dnes mnoho dryádologů výzkum de Greyové vzhledem k jejím početným skandálům přehlíží, ovšem ať už byla jakákoli, já ji považuji za nanejvýš pečlivou vědkyni.) Vílí kámen přetnutý puklinou byl vyčerpán, a je tudíž neškodný. Celistvého kamene by se neměl nikdo dotýkat a měl by ho ohlásit MRAD, Mezinárodní radě arkanologů a dryádologů.

21. ŘÍJNA



Když jsem ubytovaná u cizích, obvykle špatně spávám, tentokrát jsem si však k vlastnímu překvapení výborně odpočala, dokud o půl sedmé nezaklepal Finn, přesně jak slíbil.

Vstala jsem z postele se slamníkem, jež zabírala téměř celou malou ložnici, a přitom jsem se trásla zimou. Oheň se dal rozdělat pouze v hlavní místnosti a zbyly z něj jen chladnoucí uhlíky. Přehodila jsem si přes noční košili župan a se Stínem v patách jsem tiše došla ke dveřím.

Finn mě pozdravil stejně formálně, jako když se včera loučil, a postavil na stůl táč s chlebem — dosud teplým navzdory chladu, jenž ho provázel cestou ze statku — a také s miskou, v níž byl jakýsi druh třaslavého jogurtu, a znepokojivě velkým vejcem uvařeným natvrdo.

„Je husí,“ vysvětlil, když jsem se o ně zajímala. „Vy jste si včera v noci nepřiložila?“

Připustila jsem, že příliš netuším, jak to správně udělat, a Finn mi laskavě předvedl specifický způsob skládání dříví a prohrabání uhlíků, díky němuž se bude teplo dlouho a neustále uvolňovat a také půjde příští ráno snáz rozdělat oheň. Poděkovala jsem mu s možná až přehnaným nadšením a Finn na to odpověděl úsměvem, který v sobě měl předchozí vřelost.

Zeptal se mě, co mám pro dnešek v plánu, a já prohlásila, že se zamýšlím obeznámit s okolním terénem.

„Váš otec mě ve svých dopisech informoval, že se dá v Karrďarskoguru najít řada různých skřítků samotářů i společenských víl,“ řekla jsem. „Z výzkumu nepočtených zpráv o vašem Lidu jsem vyrozuměla, že urozené víly mají spíš sklony cestovat spolu se sněhem, z čehož usuzuji, že jejich druh ještě několik dní nezahlédnu.“

Finn vypadal ohromeně. „Můj otec použil taková slova?“

„Ne. *Skřítkové samotáři a společenské víly* jsou dvě největší podkategorie běžných víl, které vynalezli učenci — váš národ je, jak se domnívám, nazývá ‚drobní‘ nebo ‚malý Lid‘, pokud je vůbec rozlišujete. Jak víte, obvykle bývají malí — velikosti dítěte nebo ještě menší. Skřítkové žijí osaměle a povětšinou jsou to právě oni, kdo se plete do záležitostí smrtelníků, ať jde o krádeže, menší kletby, či požehnání. Společenské víly cestují ve skupinách a většinou se drží členů svého rodu.“

Finn váhavě přikývl. „A předpokládám, že máte zvláštní slovo i pro ty vysoké.“

„Ano, všechny víly podobné lidem řadíme do kategorie urozených víl — jistě chápete, že jsou dvě hlavní skupiny Lidu, urození a běžní. Pokud jde o urozené víly, existuje příliš mnoho kategorií, abych je dokázala vyjmenovat, a nejsem si dvakrát jistá, jestli se některá z nich vztahuje na ty, které nazýváte ‚vysokými‘.“

„Málokdy je nazýváme vůbec nějak,“ řekl Finn. „Přináší to smůlu.“

„Lidé jsou o tom často přesvědčeni. Malťané k nim přistupují stejně. Ovšem jejich urozené víly působí větší potíže, než je obvyklé. Mají nešťastný zvyk vkrádat se po nocích do domů a hodovat na životně důležitých orgánech spáčů.“

Tento děsivý detail ho nijak zvlášť nepřekvapil, což mě zmátlo a zaujalo. Maltský Lid je mimořádně surový — mezi vílami neznáme nikoho, kdo by se jim v tomto ohledu vyrovnal. Jaký druh Lidu obývá tuto nevlídnou zemi?

„Myslel jsem si, že se tu budete chtít nejdřív zabydlet,“ poznamenal Finn a přelétl po chalupě pochybovačným pohledem. „Že si všechno vybalíte, nakoupíte nějaké zásoby. Představíte se sousedům. Přece jen tady nějaký čas pobudete.“

Při poslední položce na tomto seznamu jsem se málem otrásla. „Z vědecké perspektivy to vůbec není dlouhá doba,“ namítla jsem. „Cestu zpět mám zamluvenou na nákladní lodi, která vyplouvá prvního dubna. Někteří dryádologové tráví v terénu roky,“ dodala jsem s úmyslem vložit do Finnovy mysli pojem zdvořilého odstupu, který běžně udržuji mezi sebou a místním obyvatelstvem. „A pokud jde o sousedy, nepochybně se s nimi setkám dnes večer v hostinci.“

Na Finnově tváři se rozlil široký úsměv. „To rozhodně. Co skončily žně, některé lidi tamodtud pomalu nedostanete. Povím Aud, že se stavíte — a Ulfarovi. To je její muž, který to tam vede. Je docela milý, jenom trochu studený čumák. Moc slov z něj nedostanete.“

Tím mi byl Ulfar daleko bližší než Aud, ovšem nahlas jsem to nezmínila. „Od vašeho otce jsem se dozvěděla, že Aud je... *goði*, že ano?“ Výslovnost toho neznámého slova, jež nejspíš označovalo nějaký druh představené vesnice, mi dělala poněkud potíže.

Finn kývl. „Dnes už je to jen obřadní záležitost, ale rádi udržujeme staré tradice. Aud vás zaručeně bude zásobovat příběhy o Skrytých. A určitě se jí zalíbí všechny vaše historky o Londýně. Rádi tady posloucháme příběhy o okolním světě.“